

Анонс!
ҮКІМЕТ ШІЛДЕ
АЙЫНА 42 500
ТЕҢГЕДЕН ТӨЛЕЙДІ

2020 ЖЫЛ

Gazet Qazaqstan Jýrnalistika Akademiasynyń "Altyn Jýldyz", Qazaqstan Jýrnalister odaǵynyń Turar RYSQULOV jáne Sattar ERYBAEV atyndaqy sylyqtarynyń, "Altyn júrek" sylyǵynyń iegeri

Үкімет отырысында

ЕЛДІ ЖАЙЛАҒАН ІНДЕТ САЛДАРЫНАН ШЫҒУДЫҢ НАҚТЫ ШАРАЛАРЫ

Өткен жұмада Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Үкіметтің кеңейтілген отырысын өткізді. Бейне байланыс режимінде өткен жиынға Премьер-Министр Асқар Мамин, Президент Әкімшілігінің Басшысы Ерлан Қошанов, Үкімет мүшелері, облыстар мен Нұр-Сұлтан, Алматы, Шымкент қалаларының әкімдері, орталық мемлекеттік органдардың және Ұлттық компаниялардың жетекшілері қатысты, деп хабарлайды Ақорданың баспасөз қызметі.

Қасым-Жомарт Тоқаев жиында сөйлеген сөзінде жыл басынан бері ұлттық экономиканың күрделі жағдайда дамып келе жатқанын атап өтіп, ел экономикасының жалпы 1,8% төмендегенін айтты. Еліміздегі эпидемиологиялық ахуал әлі де күрделі. Президенттің тапсырмасы бойынша коронавируспен күрес барысында шұғыл мәселелерді шешу үшін қосымша 150 миллиард теңге бөлінеді. Басты мақсат – коронавирус инфекциясының таралуын тоқтату және науқастарды емдеу ісінде нақты нәтижелерге қол жеткізу. Полиция және санитарлық дәрігерлер карантин режимінің қатаң сақталуын қамтамасыз етуі керек. Сондай-ақ толыққанды медициналық көмек көрсету және қажетті дәрі-дәрмектермен қамтамасыз ету де маңызды міндет.

МІНДЕТТІ МЕДИЦИНАЛЫҚ САҚТАНДЫРУ ҚОРДЫ ЖҰМЫСЫНА ТАЛДАУ ЖАСАЛАДЫ

– Денсаулық сақтау министрлігі басқару

ісінде бірқатар өрескел қателіктер жіберді. Әкімдердің көпшілігі жұмысын тиісті деңгейде атқарған жоқ. Үкімет те бақыламады. Жіберілген қателіктер мен олқылықтарды анықтайтын арнайы комиссия құру қажет. Бұл комиссия қазіргі ортақ жұмысқа кедергі жасамай, тексеріс жүргізіп, маған ұсыныс беруі керек. Тергеу жүргізу қажет болатын болса, «СҚ Фармация» басшылығын жұмыстан босату керек. Соңғы кездері Міндетті медициналық сақтандыру қоры төңірегінде әңгіме көп. Аталған қорға байланысты түрлі қауесеттер мен өсек әңгімелер болмауы үшін оның басшылығына өзін сөзбен емес, іспен көрсететін адамды қою керек. Үкімет өз тарапынан қордың жұмысына талдау жасауға тиіс, – деді Мемлекет басшысы.

Президент Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің төрағасы Алик Шпекбаевқа «СҚ Фармация» ұйымының жұмысында сыбайлас жемқорлық көріністерінің бар-жоғын тексеруді тапсырды.

Сонымен қатар, Президент барлық өндіріс тез арада дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету керектігін, індет кезінде дәрі сату арқылы пайда тапқысы келгендерді қатаң жауапқа тарту қажеттігін айтты. Қасым-Жомарт Тоқаев мұның ұлттық қауіпсіздік мәселе екенін ескере отырып, мемлекеттік органдарға аса қажетті дәрі-дәрмектердің және медициналық бұйымдардың жеткілікті қорын қалыптастыруды міндеттеді.

ҚАЗАҚСТАНДА ДӘРІ МЕН МЕДИЦИНАЛЫҚ БҰЙЫМДАР ӨНДІРІЛУІ ТИІС

– Қазақстанда дәрі мен медициналық бұйымдардың көптеген түрін өндіруді жолға қоятын кез келді. Қашанға дейін импорттық дәрілерге тәуелді боламыз? Намысымыз қайда? – деді Президент.

Мемлекет басшысы пандемияға қатысты барлық шешімдерді жедел қабылдауды тапсырды. Сондай-ақ, Денсаулық сақтау министрінің нұсқаулары мен талаптарын Үкіметтің өзге мүшелері мен әкімдер бірінші кезекте орындауы тиіс деді. Жиын барысында Президент Үкіметтің жалпы құрамына да ескерту жасады.

– Пандемия кезінде Денсаулық сақтау министрі ерекше мәртебеге және құзіретке ие деп есептеңіздер. Министрлікке пандемиямен күрес жөніндегі күнделікті есептің және ақпараттың берілуін қамтамасыз етуді Үкімет пен өкімдіктерге тапсырамын. Қалыптасқан ахуал екі аптадан кейін жақсарады деп үміттенемін. Олай болмаған жағдайда, жалпы Үкіметтің осы құрамда жұмыс істеу мүмкіндігі туралы мәселе туындайды, – деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Мемлекет басшысы пандемиямен күреске және экономикалық дағдарысты қайта қалпына келтіруге бөлінген қаржыға қатаң бақылау жасауды Есеп комитеті мен Президент Әкімшілігіне тапсырды.

Жалғасы 2-ші бетте

БАСПАНА МӘСЕЛЕСІ БІРТІНДЕП ШЕШІЛУДЕ

Баспана халық үшін элеуметтік проблемалардың ең бастысы. Осыдан екі жыл бұрын облыс орталығы атанған Түркістан қаласында бұл мәселе өзекті еді. Себебі, орталық ретінде мұнда көшіп келушілер көп болды, сондай-ақ қызмет бабымен орналасқандардың саны да басым. Дегенмен, екі жылдың ішінде бұл мәселені шешу мықтап қолға алынған. Құрылысы қарқынды қалада бұл мәселе біртіндеп шешіліп келеді.

Тұрғын үйлердің сапасына аса ден қоятын облыс әкімі Өмірзақ Шөкеев құрылысшылармен жүздесіп, жұмыс барысын тексерді. Түркістан қаласы әкімшілік-іскерлік орталығында 89 көпқабатты тұрғын үйдің (350 мың ш.м., 5600 пәтер) құрылысы мемлекеттік бюджет есебінен жүргізілуде. Жыл қорытындысымен 7 қабатты 24 тұрғын (92,2 мың ш.м, 1452 пәтер) үй, пайдалануға тапсыру жоспарлануда. Оның ішінде: кезекте тұрған әлеуметтік осал топтарға және көпбалалы отбасыларға (450 пәтер), кезекте тұрған мемлекеттік қызметкерлерге кредиттік тұрғын үй (1002 пәтер) тапсыру жоспарланған.

Түркістан шаһарын көркейту, экологиялық жағдайды жақсарту үшін қарқынды жұмыс жүріп жатқаны белгілі. Аймақ

басшысы сапаға мән беріп, уақыт үнемдеу мақсатында енгізілген гидрогеу жұмыстарын тексерді. Абаттандыру және көгалдандыру жұмыстарын бақылады.

«Жасыл белдеу» бағдарламасы бойынша 97,9 га аумаққа 42068 дана ағаш егілді. «Қашқари» демалыс орнында 200 түрлі ағаштар мен бұталы гүлді өсімдіктер отырғызылған. Қазіргі кезде Түркістан қаласының 19 көшесінде көгалдандыру мен абаттандыру жұмыстары іске асуда. Сонымен бірге, Өль-Фараби мен Қазыбек би, Н.Төреқұлов көшесінде саябақ пен скверлер орнатылуда. Алдағы уақытта қолданысқа беріледі. Нәтижесінде, жалпы ұзындығы 11950 шаршы метр аумақ шілде айының соңына дейін көгалданатын болады.

Түркістанда халықаралық тәжірибені қолдана отырып, ең озық технологиялар қолданылады. Арнайы сұйықтық шашы-

лып, жеті күнде айнала жасыл желекке бөленеді. Облыс орталығында көшелер мен демалыс орындарын көбейтіп, көгалдандыру жұмыстары қарқынды орын алуда. Қалада 32 сектор бойынша көгалдандыру жұмыстары жүргізіледі. Аудан, қала және басқарма басшылары жауапты барлық аумақтарда 250 мың ағаш көшеттері мен бұталар отырғызылды. Тұт ағашы, писсар өрігі, терек, арша, линден ағашы, қарағай, катальпа, талшын егілген.

157 862,38 шаршы метр газон төселіп, 187,867 км суару жүйесі орнатылды. Қала бойынша 65 ұңғымалар қазылып, аллеялар мен скверлер қолданысқа берілді. М. Пошанов, Байтанаев, Р.Сейтметов демалыс орындары және «Жеңіс» саябағы қайтадан жаңартудан өтіп, жаңа көрікке ие болды.

Шодушы.

МЕГАПОЛИСТЕ ӨКПЕНІ ЖАСАНДЫ ЖЕЛДЕТУ АППАРАТЫ ШЫҒАРЫЛАДЫ

Бұл туралы қала әкімі Мұрат Айтенов Instagram парақшасында хабарлады.

Қала басшысы «Kazmedpribor Holding» ЖШС директоры Рахат Байзақовпен пандемиямен күрес мәселелерін талқылады.

Рахат Тұрғанбекұлы қала тұрғындарына 150 дана төсек-орын, инфузия құюға арналған 400 дана штатив және 40 дана медициналық бағана сыйлады.

Өзінің алғысын білдірген Шымкент қаласының әкімі жақын арада өкімдік қолдауымен «Kazmedpribor Holding» ЖШС-і ӨЖЖ аппаратын шығаратынын жеткізді.

«Біз бұл жобамен үш ай бойы жұмыс жасадық. Ендігі кезекте қажетті сертификатты алсақ, аппаратты шығара бастаймыз. Алдымен, қаланы толығымен қамтып, содан кейін еліміздің өзге қалаларына көмектесетін боламыз. Бүгінгі басты жағымды жаңалық осы», – деді М.Айтенов.

Қазіргі таңда қаладағы медициналық мекемелерде 323 ӨЖЖ аппараты, оның ішінде 130 портативті аппарат бар. Сондай-ақ, 250 «Бобров» тыныс алу аппараты, 10 монитормен қамтамасыз етілген.

«Айғақ»-ақпарат.

Түркістан облысының шығыс қақпасы саналатын Түлкібас ауданының табиғаты ерекше. Машат шатқалынан төмен қарай ылдилай жөнелгенде көктем-күз мезгілінде жасыл желекке оранған елді мекенді көресің.

Суретте: Тамшы әулие

Түркібасы өлкесінің табиғатының көркемдігі мен байлығы ерекше. Мөлдір сулы бұлақтар аққан орман-тоғайлы шатқалдары нәрлі жеміс-жидектер өсетін жерлер, сирек кездесетін өртүрлі аң-құстардың мекені. Тау беткейлері мен қойнауларында өрік-алма, долана, тау пісте мен жаңғақ, басқа да жеміс ағаштары мен бұталары, арша, қайың, тобылғы, жабайы жүзім және көптеген дәрі өсімдіктер өседі. Шатқалдарын елік, аю, қоян, жыртқыш аңдар мен кекіліктер мекендесе, тау-қыраттарында арқар, киік, тау текелер жортып жүреді. Ертеректе қамыс-құрақ бітік өскен өзендердің бойында доңыздар мен жолбарыстар, таулы далаларында барыстар, қабыландар, кобра және айдаһар жыландар болған. Ал, Қаратаудың жылы күнгей беткейінің жеміс-жидекті шатқал-тоғайларында маймылдар болған екен.

Осындай ерекше табиғи байлық шоғырланған өлкені қамқорлыққа алып, қорғап, ұлттық мемлекеттік қорыққа айналдыру бүгінгі күннің басты мәселесі. Алатау мен оның Батыс сілемдерін қамтитын, көптеген құнды да сирек кездесетін жануарлар мен өсімдік дүниесі бар белгілі мемлекеттік Ақсу-Жабағылы қорығының жағдайы қазір нашарлап кетті. Қорықтың үңгірлері мен тастарына ерте дәуірлердегі адамдар қашап салған өрнек, сурет, жазулар – алғашқы мәдениет үлгілері, өсімдіктер, жәндіктер мен жануарлар – күтімді, қорғауды қажет етеді.

Қаратаудың жоталарындағы алғашқы адамдар мекендеген үңгірлер, осы үңгірлердегі табиғат асқан шеберлікпен жасаған «өшекей тасминералдар» жайылған малдар мен қоршаған ортаға жауапсыздықпен қарайтын адамдар сындырып, жойылып жатқан долана, тау пісте мен жаңғақ ағаштарының жағдайы да аянышты. Соңғы жылдары ша-

руашылықтардың, өндірістердің табиғатпен санаспауының әсерінен жердің беті бүлініп, су мен ауа ластанып, өлкенің экологиясы нашарлады. Осының әсерінен, табиғатты қорғауға бағытталған «Ақсу-Жабағылы» Ұлттық табиғи паркі құрылды. Мақсат - жойылып бара жатқан өсімдіктер мен жануарлар дүниесін сақтап қалу.

Көрінісі көз тартар ауданның туризм саласын дамытуға мүмкіндігі мол. Иә, тамылжыған табиғат пен тарихи-зиярат орындарының саны басым ауданда соңғы жылдары мемлекет және инвесторлардың көмегімен тиімді пайдаланып келеді.

Мәселен, осыдан екі жыл бұрын мұнда туризм саласын дамыту мақсатында

ТАБИҒАТЫ ТАМЫЛЖЫҒАН

3 жоба қолға алынған болатын. Оның алғашқысы — Түлкібас ауданы, Керейт ауылындағы жалпы құны 1 млрд. 200 млн. теңгелік отбасылық демалыс кешені болатын. Таяуда ғана пайдалануға берілген кешеннің бір мезетте 1000 адамды қабылдауға мүмкіндігі бар. Ал, екінші жоба — тау бөктерінде орналасқан емдеу-сауықтыру орталығы. Жақын арада ел игілігіне берілетін кешеннің жалпы құны 696 млн. теңгені құрайды. Үшінші кешен — жолаушыларға арналған сервистік қызмет көрсету орталығы.

Жыл басынан бері ауданға 5137 турист келіп, өңірдің есем табиғатымен танысып, саяхаттаған. Оның 318-і — шетел азаматы болса, қалған 4822-сі еліміздің өзге аймақтарынан келген қонақтар.

Жалпы туристер арқылы жыл сайын ауданға қомақты қаржы түседі. Бүгінгі таңда ауданда туристерге қызмет көрсететін екі қонақ үйі, екі шипажай мен төрт қонақ қабылдау үйі, сегіз маусымдық балаларға арналған сауықтыру лагерлері туристерге сапалы қызмет көрсетуде.

Сондай-ақ, ауданда саумалмен емдеу орталықтарын да дамытуға қауқарлы. Қазіргі таңда шағын және орта бизнес өкілдері бұл шаруаны мықтап қолға алған. Әрине, сервистік қызмет көрсетуде кемшілігі тұстары бар, дегенмен жыл өткен сайын біртіндеп дамытылуда.

Елбасы Н.Ә.Назарбаев «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты бағдарламалық құжатында жалпыұлттық қасиетті мекендер ұғымының маңыздылығын атап өткен болатын. Қазақстанның «Киелі жерлер географиясы» кіші жобасы бойынша алдын ала ұсынылған сакральды орындар тізіміне Түлкібас өңірінен 39 киелі жер туралы мәлімет облыстық жобалық кеңсе базасына жолданған. Соның ішінде Түркістан облысы бойынша жергілікті маңызы бар тізіміне енген 4 киелі жер анықталды. Олар: Ақтас әулие, Тамшы әулие, Түркібасы әулие және Қасқабұлақ шыңы. Ал, жалпы мұнда көптеген үлкенді-кішілі туризм объектілері: Ақтас әулие, Тамшы әулие, Шақпақата әулие үңгірі, Әулиесайдағы Майлықара, Акбиіктегі «Сталактит» үңгірі, Түркібасы тауы, Састөбе тауы, Машат аңғары, Дәубаба шатқалы, Қара-үңгір тұрағы тағы басқа жерлер бар. Ертеде аудан жерімен Ұлы Жібек Жолының негізгі желісі етіп, тоғыз жолдың торабы атанған мекен ежелгі Шараб, Бадухкет,

Тамтадж, Абагаж. Тамтадж қалаларын, керуен бекеттерін байланыстырған.

Оқырмандарды кейбір киелі жерлердің тарихымен аз - кем таныстыра кетейік. Сонымен, «ШАҚПАҚ» ӘУЛИЕ ҮҮІРІ. Шақпақата елді мекенінің 600 метрдей оңтүстігінде, Шақпақ қалашығының шығыс беткейінде орналасқан.

Үңгірдің тереңдігі 5,5-6 метрге, биіктігі 2,5 метрге жуық. Төменгі жағында түрегеп тұрған кісі еркін сиятын үлкен тас үңгір бар. Үңгір тауды тесіп салған туннельге ұқсайды. Ол әрі қарай ұзаған сайын конус тәрізді жіңішке береді. Жергілікті халық ежелден мұны «Шақпақ тастың киесі» — «Шақпақ ата әулиенің мекені» деп таниды. Шақпақ ата әулие жерінен 200 метрдей жерде бүйірінен бүлкілдей қайнап шығатын бастау бар. Халық оны «Шақпақ ата әулиенің бастауы» деп құрмет көрсетеді, суын емге пайдаланады.

Ақтас әулие

«Ақтас әулие» Керейт ауылының іргесінде, ауылдың солтүстігінде орналасқан. Ақтас әулие бұлағының

Суретте: Шақпақ ата үңгірі

күншығысы қатпар тасты төбемен ұласады, оңтүстік-батысы егістік алқаппен, батысы ауылдың ескі қорымымен ескі мешіт үйі арқылы, ал батысы тегістеле келіп, ауыл басындағы төбемен шектеледі. Ақтас әулие бұлағында терек пен тал ағашы бар, айнала қамыс басқан, диаметрі шамамен 150-160 метр алқапты алып жатыр. Ақтас әулие бұлағынан басқа тоғай ішінде бірнеше бұлақ көзі бар.

Ақтас әулие бұлағы үш қайнар бұлақ суынан құралады. Бұлақ суы үлкен қатпар тастың астынан шығып жатыр. Айналасын бүлдірген, киікөты, жалбыз, қоға, көкжапырақ басқан. Бұлақ суы

шығыстан батысқа ағады. Бұлақ суы ені 0,50-0,55 метрлік арыққа 0,20-0,22 метр тереңдікте толып ағады. Бұлақ суының оң қапталдағы көзі тастың астынан атқылап шығады, диаметрі - 0,10-0,12 метр. Тесіктен қайнап емес, атқылап шығып жатыр, ортаңғы бұлақ көзінің суы екі жерден тас астынан қайнап шықса, сол қаптал бұлақ көзі басқаларына қарағанда бөлекше, суы да мол.

Су үлкен қатпар тастың астынан қайнап та, атқылап та шығады, судың көзі бірнеше, ортаңғы және оң қапталдағы бұлақ суларының қосындысынан әлдеқайда көптеу және ағысы да жылдам, бұлақ көзінен шығып, алдындағы алқапқа жиылған судың тереңдігі 0,70-0,75 метр келеді. Алғашқы екі бұлақ көзінің суы жайылып ақса, бұл көздің суы толып, жинала ағады.

Бұлақ көзінің оң қапталынан басталған ағаш жиілей түсіп, қалың тоғайға айналып, ауылмен шектеседі. Солтүстігі ашық, төбелі, батысы қамысты тоғаймен жалғасады. Бастау суының оңтүстік-шығысында 13-14 метрдей жерде қураған жуан ағаштың қаңқасы бар. Ағашқа майда шүберектер байланған. Бұл кезінде осы араға келіп, Ақтас әулие бұлағын күтіп-баптаған, әрі шырақшылық еткен Пернебек Дүйсенбаевқа қойылған белгі екен, ол кісі құран оқып отырыпты. Келіп ем-дом алушыларға жөн сілтеп, бұлақтың тазалығын сақтаушы болған екен. Ол кісінің отырған орны (тапшаны) әлі бар.

Ақтас әулие суының сол көзі мен әулие суының орталық көзі

Ақтас бұлақ суының аты бұлақ көзі шығып жатқан жердегі тас қабаттарының ақ түсті болып жатуына байланысты аталған. Оның суының қасиеті - көз, асқазан, бауыр,

бүйрек сияқты ішкі ағза мүшелеріне бұлақ суы ем.

Тамшы әулие

Тамшы әулие Кершетас ауылынан 12 шақырым оңтүстік- шығысында, Лагерь шатқалында орналасқан. Шатқал аңғарында Машат өзені бар. Машат өзенінің сол беткейінде Шошқабұлақ тауларының сілемдері бар. Өзеннің екі аңғары биік қатпар тасты жота, өзен бойында демалыс саябақтары орналасқан. Тамшы әулие Машат өзенінің оң қапталында тау аңғарына сұғына кіріп, биіктігі 80-85 метрдей қатпарланған тас қабаты бар. Қож-қож жартастар,

